ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Φεβρουαρίου 2010

περί τροποποιήσεως της απόφασης 2005/880/ΕΚ σχετικά με την έγκριση παρέκκλισης, την οποία ζήτησαν οι Κάτω Χώρες κατ' εφαρμογή της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2010) 606]

(Το κείμενο στην ολλανδική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(2010/65/ΕΕ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης [1], και ιδίως το παράρτημα ΙΙΙ παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Εάν η ποσότητα κοπριάς που προτίθεται να επιτρέψει κράτος μέλος ανά εκτάριο ετησίως διαφέρει από την καθοριζόμενη στο παράρτημα ΙΙΙ παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο πρώτη περίοδος και στοιχείο α) της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, η εν λόγω ποσότητα πρέπει να καθορίζεται κατά τρόπο ώστε να μη διακυβεύεται η επίτευξη των στόχων του άρθρου 1 της ίδιας οδηγίας και να αιτιολογείται με βάση αντικειμενικά κριτήρια, όπως είναι στην προκειμένη περίπτωση οι παρατεταμένες καλλιεργητικές περίοδοι και οι καλλιέργειες με υψηλή πρόσληψη αζώτου. Στις 8 Δεκεμβρίου του 2005 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2005/880/ΕΚ [2], με την οποία παρέχεται στις Κάτω Χώρες η δυνατότητα διασποράς 250 kg αζώτου από κοπριά ανά εκτάριο ετησίως σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων τουλάχιστον 70 % της έκτασης είναι λειμώνας.

(2) Η παρέκκλιση που χορηγήθηκε αφορούσε περίπου 25 000 γεωργικές εκμεταλλεύσεις στις Κάτω Χώρες και περίπου 900 000 εκτάρια και ίσχυε για το χρονικό διάστημα από 1 Ιανουαρίου 2006 έως 31 Δεκεμβρίου 2009. Η παρέκκλιση χορηγήθηκε διότι:

α) η νομοθεσία των Κάτω Χωρών με την οποία εφαρμόζεται η οδηγία 91/676/ΕΟΚ περιέχει κανόνες εφαρμογής για το άζωτο και για τις φωσφορικές ενώσεις. Οι κανόνες εφαρμογής για τις φωσφορικές ενώσεις έχουν ως στόχο να επιτευχθεί ισορροπία για τα φωσφορικά λιπάσματα έως το έτος 2015·

β) οι Κάτω Χώρες αντιμετώπισαν το θέμα του πλεονάσματος θρεπτικών συστατικών από κόπρο και ανόργανα λιπάσματα με πολλά μέσα πολιτικής και κατά το χρονικό διάστημα 1992-2002 μείωσαν κατά 17 % τους πληθυσμούς βοοειδών, κατά 14 % τους πληθυσμούς χοίρων και κατά 21 % τους πληθυσμούς αιγοπροβάτων. Στο διάστημα 1955-2002 το άζωτο και ο φώσφορος της κόπρου μειώθηκαν αντιστοίχως κατά 29 % και 34 %. Στο διάστημα 1992-2002 τα πλεονάσματα αζώτου και φωσφόρου μειώθηκαν αντιστοίχως κατά 25 % και 37 %·

γ) από τα διαθέσιμα δεδομένα για την ποιότητα του ύδατος διαπιστώνεται πτωτική τάση της συγκέντρωσης νιτρικών ενώσεων στα υπόγεια ύδατα και της συγκέντρωσης θρεπτικών συστατικών (συμπεριλαμβανόμενου του φωσφόρου) στα επιφανειακά ύδατα·

δ) από τα τεχνικά και επιστημονικά έγγραφα που υποβλήθηκαν με την κοινοποίηση των Κάτω Χωρών προκύπτει ότι η προτεινόμενη ποσότητα των 250 kg αζώτου από κόπρο βοοειδών ανά εκτάριο ετησίως σε εκμεταλλεύσεις των οποίων η έκταση είναι τουλάχιστον κατά 70 % λειμώνες θεωρείται συμβατή με την επίτευξη 11,3 mg/l N (που αντιστοιχεί σε 50 mg/l NO_3) στο νερό για όλα τα είδη εδάφους καθώς και περίπου μηδενικού πλεονάσματος φωσφόρου, υπό συνθήκες βέλτιστης διαχείρισης·

ε) από τα υποβληθέντα τεχνικά και επιστημονικά έγγραφα προκύπτει ότι η προτεινόμενη ποσότητα των 250 kg αζώτου από κόπρο βοοειδών ανά εκτάριο ετησίως σε εκμεταλλεύσεις των οποίων τουλάχιστον το 70 % της έκτασης είναι λειμώνες δικαιολογείται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων όπως η παρατεταμένη καλλιεργητική περίοδος και οι καλλιέργειες με υψηλή πρόσληψη αζώτου.

[1] ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1.
[2] ΕΕ L 324 της 10.12.2005 σ. 89.

(3) Συνεπώς η Επιτροπή θεώρησε ότι η ποσότητα κοπριάς που ζητήθηκε από τις Κάτω Χώρες δεν θα διακύβευε την επίτευξη των στόχων της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, υπό την προϋπόθεση τήρησης ορισμένων αυστηρών όρων. Οι όροι αυτοί περιελάμβαναν την εκπόνηση προγραμμάτων λίπανσης των εκμεταλλεύσεων ξεχωριστά για κάθε εκμετάλλευση την καταγραφή των πρακτικών ρύπανσης με χρήση λογαριασμών λιπασμάτων, περιοδική ανάλυση εδάφους, πράσινη φυτοκάλυψη το χειμώνα μετά τον αραβόσιτο, ειδικές διατάξεις για την άροση των λειμώνων, απαγόρευση διασποράς κοπριάς πριν από την άροση των λειμώνων και προσαρμογή της λίπανσης ώστε να λαμβάνεται υπόψη η συμβολή καλλιεργειών χεδροπών. Οι εν λόγω διατάξεις είχαν ως στόχο την εξασφάλιση λίπανσης βασιζόμενης στις ανάγκες των καλλιεργειών και τη μείωση ή την πρόληψη διαφυγών αζώτου προς το νερό.

(4) Για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να έχει η παρέκκλιση που χορηγήθηκε για το χρονικό διάστημα 2006-2009 με την απόφαση 2005/880/ΕΚ ως αποτέλεσμα την εντατικοποίηση, επιβλήθηκε στις αρμόδιες αρχές η υποχρέωση να εξασφαλίσουν ότι η παραγωγή κοπριάς όσον αφορά το άζωτο καθώς και όσον αφορά το φώσφορο δεν θα αυξηθεί πέραν του επιπέδου του 2002, σύμφωνα με το τρίτο εθνικό πρόγραμμα δράσης των Κάτω Χωρών.

(5) Οι Κάτω Χώρες κοινοποίησαν εγκαίρως τους χάρτες και τις εκθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 8 και στο άρθρο 10 της απόφασης 2005/880/ΕΚ.

(6) Στις 14 Ιουλίου 2009 οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν στην Επιτροπή αίτηση παράτασης της παρέκκλισης. Η αίτηση αναφερόταν στη λεπτομερή αιτιολόγηση και στην έγκριση του τέταρτου προγράμματος δράσης για τις νιτρικές ενώσεις (2010-2013) από τη Βουλή των αντιπροσώπων των Κάτω Χωρών. Το εν λόγω τέταρτο πρόγραμμα δράσης περιγράφει τη (σημαντική) πρόοδο που επιτεύχθηκε σύμφωνα με τους όρους της παρέκκλισης για το χρονικό διάστημα 2006-2009 καθώς και τις επικείμενες προκλήσεις. Προχωρεί με βάση το τρίτο πρόγραμμα δράσης και περιέχει ενισχυμένα μέτρα στα οποία περιλαμβάνονται αυστηρότεροι κανόνες διασποράς για το άζωτο σε αμμώδη εδάφη· αυστηρότεροι κανόνες διασποράς για το φωσφόρο βασιζόμενους στην κατάσταση όσον αφορά το φωσφόρο του εδάφους και εκτενέστερες κλειστές περιόδους για τη διασπορά λιπασμάτων στο έδαφος [1]. Τα εν λόγω νομοθετικά μέτρα έχουν ως στόχο την περαιτέρω μείωση των ευτροφιστών και την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας των υδάτων, εν ανάγκη με ακόμη περισσότερο ενισχυμένη δράση πέραν του χρονικού διαστήματος 2010-2013.

(7) Για την ποιότητα των υδάτων διαπιστώνεται περαιτέρω πτωτική τάση της συγκέντρωσης νιτρικών ενώσεων στα υπόγεια ύδατα και της συγκέντρωσης θρεπτικών συστατικών (συμπεριλαμβανόμενου του φωσφόρου) στα επιφανειακά ύδατα, ενώ τα κυρίως αποτελέσματα του τρίτου προγράμματος δράσης αναμένονται κατά τα προσεχή έτη.

(8) Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και των ελέγχων δείχνουν ότι κατά το χρονικό διάστημα 2006-2009 η παρέκκλιση κάλυψε περίπου 24 000 εκμεταλλεύσεις λειμώνων με αντίστοιχη έκταση περίπου 830 000 εκτάρια καλλιεργημένης γης.

(9) Για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να έχει η παρέκκλιση ως αποτέλεσμα την εντατικοποίηση, επιβλήθηκε στις αρμόδιες αρχές η υποχρέωση να εξασφαλίσουν ότι η παραγωγή κοπριάς τόσο όσον αφορά το άζωτο καθώς και όσον αφορά το φώσφορο δεν θα αυξηθεί πέραν του επιπέδου του 2002.

(10) Τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν μέχρι τώρα από τις Κάτω Χώρες συμφωνούν με τους όρους της απόφασης 2005/880/ΕΚ.

(11) Το αναγκαίο νομοθετικό πλαίσιο για την εφαρμογή της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ και για την εκτέλεση του τέταρτου προγράμματος δράσης εκδόθηκε και εφαρμόζεται και στην αιτηθείσα παρέκκλιση.

(12) Με δεδομένα τα μέτρα με τα οποία έχουν δεσμευθεί οι Κάτω Χώρες στο πρόγραμμα δράσης για το χρονικό διάστημα 2010-2013, η Επιτροπή θεωρεί ότι με την ποσότητα κοπριάς που ζητείται από τις Κάτω Χώρες για το χρονικό διάστημα 2010-2013 δεν θα διακυβευθεί η επίτευξη των στόχων της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, εφόσον τηρηθούν οι ίδιοι αυστηροί όροι που θεσπίζονται με την απόφαση 2005/880/ΕΚ.

(13) Η απόφαση 2005/880/ΕΚ λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2009.

(14) Για να διασφαλισθεί ότι το ευεργέτημα της παρέκκλισης μπορεί να συνεχισθεί για τις οικείες εκμεταλλεύσεις βοοειδών, είναι σκόπιμη η παράταση ισχύος της απόφασης 2005/880/ΕΚ μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2013 υπό τους ιδίους όρους με τους όρους των άρθρων 4 έως 10 της απόφασης 2005/880/ΕΚ.

(15) Πάντως, η καταληκτική ημερομηνία που ορίζει το άρθρο 10 της απόφασης 2005/880/ΕΚ για την υποβολή έκθεσης στην Επιτροπή πρέπει να προσαρμοστεί και να ευθυγραμμιστεί με την καταληκτική ημερομηνία των υποχρεώσεων υποβολής έκθεσης με βάση τις διατάξεις του άρθρου 8 της απόφασης 2005/880/ΕΚ.

(16) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής για τη νιτρορύπανση, η οποία έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 9 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ,

[1] Νόμος της 26ης Νοεμβρίου, τροποποιητικός του νόμου για τα λιπάσματα (Εφημερίδα της κυβερνήσεως των Κάτω Χωρών, 2009, 551)· κυβερνητικό διάταγμα της 9ης Νοεμβρίου 2009, τροποποιητικό του κυβερνητικού διατάγματος για τη χρήση λιπασμάτων και του κυβερνητικού διατάγματος για την καλλιέργεια κηπευτικών σε θερμοκήπια λιπάσματα (Εφημερίδα της κυβερνήσεως των Κάτω Χωρών, 2009, 447)· κυβερνητικό διάταγμα της 14ης Δεκεμβρίου 2009, τροποποιητικό του κυβερνητικού διατάγματος σχετικά με την εφαρμογή του νόμου για τα λιπάσματα (λιπάσματα (Εφημερίδα της κυβερνήσεως των Κάτω Χωρών, 2009, 601)· διάταγμα του υπουργείου για τη γεωργία, τη φύση και την ασφάλεια των τροφίμων, της 15ης Δεκεμβρίου 2009, τροποποιητικό του εφαρμοστικού κανονισμού του νόμου για τα λιπάσματα (επίσημη εφημερίδα του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, 30 Δεκεμβρίου 2009, 20342).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η απόφαση 2005/880/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 1

Εγκρίνονται η παρέκκλιση που ζήτησαν οι Κάτω Χώρες με την επιστολή της 8ης Απριλίου 2005 και η παράταση που ζήτησαν με την επιστολή της 14ης Ιουλίου 2009 για να επιτραπεί μεγαλύτερη ποσότητα ζωικής κοπριάς από την προβλεπόμενη στο παράρτημα III παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο πρώτη περίοδος και στοιχείο α) της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ.».

2) Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 10 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η έκθεση διαβιβάζεται στην Επιτροπή ετησίως κατά το δεύτερο τρίμηνο του πρώτου έτους μετά το έτος δραστηριότητας.».

3) Το άρθρο 11 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 11

Ισχύς

Η παρούσα απόφαση ισχύει μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2013 στο πλαίσιο του τέταρτου προγράμματος δράσης των Κάτω Χωρών για τη νιτρορύπανση.».

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών.

Βρυξέλλες, 5 Φεβρουαρίου 2010.

Για την Επιτροπή

Σταύρος ΔΗΜΑΣ

Μέλος της Επιτροπής